

Jan de Bruin: 'Jaap Stellaart, de blinde ziener in een oceaan van licht.'

Stellaart zei in 1981: 'We zijn helderheid. Allemaal. We zijn het nu, we waren voor onze geboorte en ik ben ervan overtuigd dat na onze dood, als het lichaam ophoudt te functioneren, die helderheid gewoon blijft (...). In die helderheid doet zich het verschijnsel voordat er af en toe een schilder zijn kop opsteekt. Die schilder moet weer even nodig. Hij wil opgelost worden. Hij wil weer helder worden. Voor zover er sprake is van schoonheid, is dat het mooiste wat er is. Om niets dan helderheid te worden. Een schilder is even een vlek in die helderheid. Verder niets.'

Jan: "Jan-Kees Vergouw en ik konden goed met Jaap Stellaart opschieten. Wij hebben hem, als het ware, van huis uit gestimuleerd. Jaap was manisch depressief, maar wij hadden zijn vertrouwen en daarom stond hij het ons toe zijn werk te exposeren in Galerie Bramkha.

Jan de Bruin en Jan Kees Vergouw, 1984

Mijn verzameling van werken van Jaap is figuratief begonnen.

Figuratief of abstractie gaat de ene of de andere kant op. Figuratieve elementen in de collectie moeten nog steeds een uitdaging zijn om eindeloos te kijken met liefde op het eerste gezicht. Een abstract schilderij moet je verdienen. Het geeft een boodschap om, ook als je naar iets kijkt of beluistert, je in een eigen wereld te verdiepen. Om in het dagelijks leven over drempels heen te stappen. Dat geldt ook voor mensen die je niet begrijpt. Je moet je altijd kwetsbaar kunnen opstellen in het dagelijks leven en deze boodschap kunnen doorgeven aan de jongeren. Als je samen met jongeren naar kunst kijkt, samen erachter komen dat je niet meteen naar Ikea hoeft te gaan voor een mooie afbeelding, maar op zoek gaan naar een echt kunstwerk dat blijft. De missie is de basis. Op het graf van Jaap staat de tekst: 'Missie volbracht.' Mijn collectie, die ik heb opgebouwd uit de werken van Jaap Stellaart, blijft bij elkaar.

Op een dag ging ik naar het Haaldersbroek om Jaap een bezoek te brengen. Jaap was niet in zijn huis en ook niet in zijn atelier. Hij zat op het gras bij de Zaan. In een kring van gevulde vuilniszakken. Middenin had hij een kampvuur gestookt. Toen ik vroeg wat hij aan het doen was, antwoordde hij: 'Ik verbrand mijn verleden.' Ik heb hem weten te overtuigen om dat niet te doen. En uiteindelijk heb ik alles mee gekregen omdat ik beloofde dat zijn collectie intact zou blijven. Deze collectie staat nu bij mij in het archief en iedereen is daar heel blij mee. Dit jaar organiseren wij een aantal exposities met het werk van deze schilder op zeven plekken in de Zaanstreek, zo houden wij de herinnering aan deze belangrijke Zaanse kunstenaar levend."

